

Υπόθεση T-26/89

Henri de Compte κατά Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου

« Υπάλληλοι — Πειθαρχικό καθεστώς —
Ποινή υποβιβασμού »

Απόφαση του Πρωτοδικείου (τρίτο τμήμα) της 17ης Οκτωβρίου 1991 785

Περίληψη της αποφάσεως

- Υπάλληλοι — Πειθαρχικό καθεστώς — Κίνηση πειθαρχικής διαδικασίας — Προθεμία παραγραφής — Έλλειψη — Προθεμία χορηγήσεως απαλλαγής στους υπολόγους — Έλλειψη επιροής
(Κανονισμός Υπηρεσιακής Καταστάσεως των Υπαλλήλων, άρθρα 86 έως 89· παράρτημα ΙΧ· δημοσιονομικός κανονισμός, άρθρο 72)*
- Υπάλληλοι — Πειθαρχικό καθεστώς — Πειθαρχική διαδικασία — Εκ νέου κίνηση κατόπιν ακυρώσεως της ποινής για διαδικαστική πλημμέλεια — Επανάληψη της διαδικασίας από το σημείο που συντελέστηκε η πλημμέλεια
(Κανονισμός Υπηρεσιακής Καταστάσεως των Υπαλλήλων, παράρτημα ΙΧ)*
- Υπάλληλοι — Πειθαρχικό καθεστώς — Διαδικασία ενώπιον του πειθαρχικού συμβουλίου — Προθεμίες του άρθρου 7 του παραρτήματος ΙΧ — Υποχρέωση της διοικήσεως να ενεργήσει εντός εύλογης προθεσμίας — Μη τήρηση — Συνέπειες
(Κανονισμός Υπηρεσιακής Καταστάσεως των Υπαλλήλων, παράρτημα ΙΧ, άρθρο 7)*
- Υπάλληλοι — Πειθαρχικό καθεστώς — Πειθαρχική διαδικασία — Μη εφαρμογή του άρθρου 6 της Ευρωπαϊκής Συμβάσεως περί Προασπίσεως των Δικαιωμάτων του Ανθρώπου
(Κανονισμός Υπηρεσιακής Καταστάσεως των Υπαλλήλων, παράρτημα ΙΧ)*

5. *Υπάλληλοι — Πειθαρχικό καθεστώς — Διαδικασία ενώπιον του πειθαρχικού συμβουλίου — Κοινοποίηση του συνόλου του φακέλου στον ενδιαφερόμενο — Όχι υποχρέωση κοινοποίησης αν δεν υπάρχει αίτηση του ενδιαφερομένου (Κανονισμός Υπηρεσιακής Καταστάσεως των Υπαλλήλων, παράρτημα ΙΧ, άρθρα 2 και 7, εδάφιο 1)*
6. *Προϋπολογισμός των Ευρωπαϊκών Κοινοτήτων — Εκτέλεση — Πάγια προκαταβολή — Διαχείριση — Ευθύνες του υπολόγου και του διαχειριστή παγίων προκαταβολών — Διάκριση (Δημοσιονομικός κανονισμός, άρθρα 17, εδάφιο 3, 20, 49, 63 και 70)*
7. *Υπάλληλοι — Πειθαρχικό καθεστώς — Ποινή — Νομιμότητα — Απόφαση ληφθείσα κατά το πέρας διαδικασίας στραφείσας κατ' άλλου υπάλληλου — Έλλειψη επιρροής (Κανονισμός Υπηρεσιακής Καταστάσεως των Υπαλλήλων, άρθρο 86)*
8. *Υπάλληλοι — Πειθαρχικό καθεστώς — Ποινή — Έξουσία εκτιμώσεως της αρμόδιας για τους διορισμούς αρχής — Δικαστικός έλεγχος — Έκταση — Όρια (Κανονισμός Υπηρεσιακής Καταστάσεως των Υπαλλήλων, άρθρα 86 έως 89)*

1. Ο Κανονισμός Υπηρεσιακής Καταστάσεως των Υπαλλήλων, ρυθμίζοντας το εφαρμοστέο στους κοινοτικούς υπαλλήλους πειθαρχικό καθεστώς στα άρθρα 86 έως 89 στο παράρτημα ΙΧ, δεν προβλέπει καμία προθεσμία παραγραφής ως προς την κίνηση πειθαρχικής διαδικασίας. Όμως η προθεσμία παραγραφής, σκοπός της οποίας είναι η τήρηση της αρχής της ασφαλείας δικαίου, πρέπει να έχει οριστεί εκ των προτέρων από τον κοινοτικό νομοθέτη.

Ελλείψει τέτοιας προθεσμίας στον Κανονισμό Υπηρεσιακής Καταστάσεως των Υπαλλήλων, δεν μπορεί να γίνει δεκτό ότι η εκπνοή της προθεσμίας του άρθρου 72 του δημοσιονομικού κανονισμού, για τη χορήγηση της απαλλαγής των υπολόγων, μπορεί να επιφέρει την παραγραφή κάθε πειθαρχικής δίωξης εις βάρος των τελευταίων. Πράγματι, η πειθαρχική διαδικασία που είναι ανεξάρτητη από τις άλλες διοικητικές διαδικασίες αποσκοπεί στην προστασία της εσωτερικής ευταξίας της δημοσιούπαλλης, ενώ η χορήγηση της απαλλαγής, που προβλέπει το άρθρο 72 του δημοσιονομικού κανονισμού, αποσκοπεί στην καθιέρωση

ελέγχου της ακριβείας και της κανονικότητας των λογαριασμών και, ειδικότερα, στην απόδοση λογαριασμών και στην επαλήθευση, για να μην υπάρχει αβεβαιότητα ως προς την ευθύνη του ενδιαφερομένου υπολόγου για δεδομένη χρήση.

Η ανεξαρτησία αυτή των δύο διαδικασιών δεν απαγορεύει αστόσο, επί της ουσίας, να ληφθούν υπόψη, στο πλαίσιο της πειθαρχικής διαδικασίας, οι διαπιστώσεις που έγιναν και οι κρίσεις που διατυπώθηκαν στην απόφαση απαλλαγής.

2. Όταν, κατόπιν ακυρώσεως από το Δικαστήριο αποφάσεως της αρμόδιας για τους διορισμούς αρχής με την οποία επιβλήθηκε πειθαρχική ποινή σε υπάλληλο λόγω τυπικής πλημμέλειας της πειθαρχικής διαδικασίας, η εν λόγω αρχή κινεί εκ νέου την πειθαρχική διαδικασία, η εκ νέου αυτή κίνηση δεν πρέπει να θεωρηθεί ως νέα προ-

σφυγή στις αρμόδιες αρχές, αλλά ως επανάληψη της διαδικασίας από το σημείο που συντελέστηκε η τυπική πλημμέλεια που διαπίστωσε το Δικαστήριο.

3. Καίτοι οι προθεσμίες εκδόσεως της αιτιολογημένης γνώμης του πειθαρχικού συμβουλίου και λήψεως της αποφάσεως της αρμόδιας για τους διορισμούς αρχής που προβλέπει το άρθρο 7 του παραρτήματος ΙΧ του Κανονισμού Υπηρεσιακής Καταστάσεως των Υπαλλήλων δεν είναι αποκλειστικές, εκφράζουν ωστόσο κανόνα χρηστής διοικήσεως σκοπός του οποίου είναι να αποφεύγεται, προς το συμφέρον τόσο της διοικήσεως όσο και των υπαλλήλων, αδικαιολόγητη καθυστέρηση στη λήψη της αποφάσεως που τερματίζει την πειθαρχική διαδικασία. Ως εκ τούτου, οι πειθαρχικές αρχές υποχρεούνται να διεξάγουν με επιμέλεια την πειθαρχική διαδικασία και να ενεργούν κατά τρόπο ώστε κάθε διοικητική πράξη να συντελείται εντός εύλογης προθεσμίας σε σχέση με την προηγούμενη πράξη. Η μη τήρηση της εν λόγω προθεσμίας — που μπορεί να εκτιμηθεί μόνο σε σχέση με τις ειδικές περιστάσεις της υποθέσεως — μπορεί όχι μόνο να συνεπάγεται την ευθύνη του οργάνου, αλλά και να επισύρει εξίσου την ακυρότητα της πράξεως που εκδόθηκε εκπροθέσμως.

4. Το άρθρο 4 της Ευρωπαϊκής Συμβάσεως περί Προασπίσεως των Δικαιωμάτων του Ανθρώπου δεν εφαρμόζεται στον καθαρώς πειθαρχικό τομέα της δημοσιοϋπαλληλίας, δεδομένου ότι μια πειθαρχική διαδικασία δεν υπάγεται στον « ποινικό τομέα » κατά την έννοια του εν λόγω άρθρου.

5. Από τα άρθρα 2 και 7, πρώτο εδάφιο, του παραρτήματος ΙΧ του Κανονισμού Υπηρε-

σιακής Καταστάσεως των Υπαλλήλων προκύπτει ότι ο υπάλληλος που διώκεται πειθαρχικώς και οι παραστάτες του μπορούν να λαμβάνουν γνώση όλων των πραγματικών περιστατικών, στα οποία στηρίχτηκε η πειθαρχική απόφαση και αυτό εγκαίρως ώστε να μπορούν να υποβάλουν τις παρατηρήσεις τους. Ωστόσο, ελλείψει αιτήσεως του ενδιαφερομένου, δεν προκύπτει από τον ΚΥΚ καμιά υποχρέωση της ΑΔΑ να κοινοποιήσει ολόκληρο τον φάκελο του υπαλλήλου κατά του οποίου έχει κινηθεί πειθαρχική διαδικασία.

6. Οι αρμοδιότητες και οι ευθύνες του υπολόγου και του διαχειριστή παγίων προκαταβολών αντιστοίχως, όσον αφορά τη διαχείριση παγίων προκαταβολών, προσδιορίζονται κυρίως από τα άρθρα 17, εδάφιο 3, 20, 49, 63 και 70 του δημοσιονομικού κανονισμού καθώς και από τα σχετικά άρθρα των λεπτομερειών εκτελέσεως του εν λόγω κανονισμού. Σύμφωνα με τις διατάξεις αυτές, η σύσταση και, κατά συνέπεια, η μεταβολή παγίων προκαταβολών αποτελεί αντικείμενο αποφάσεως των αρμοδίων για τον προϋπολογισμό αρχών. Ο διαχειριστής παγίων προκαταβολών κρατά τη λογιστική των κεφαλαίων της παγίας προκαταβολής και των δαπανών που πραγματοποιήθηκαν σύμφωνα με τις υποδείξεις του υπολόγου έναντι του οποίου είναι υπεύθυνος για την εκτέλεση των πληρωμών. Ο ρόλος του υπολόγου, που έγκειται στο να εξασφαλίζει τις εισπράξεις και τις πληρωμές του οργάνου, δεν περιορίζεται, όσον αφορά τη διαχείριση της πάγιας προκαταβολής, στο να δίνει οδηγίες. Ο υπόλογος πρέπει να προβαίνει, κατά γενικό κανόνα επί τόπου και αιφνιδίως, στην επαλήθευση της υπάρξεως των κεφαλαίων που οι αρχές έχουν εμπιστευθεί στον διαχειριστή παγίων προκαταβολών και στην επαλήθευση της τηρήσεως της λογιστικής.

Από την κατανομή αυτή των ευθυνών μεταξύ του υπολόγου και του διαχειριστή παγίων προκαταβολών προκύπτει ότι ο τελευταίος φέρει πρωτίστως την ευθύνη της

διαχειρίσεως της παγίας προκαταβολής και ότι μπορεί να απαλλαγεί από την ευθύνη του μόνο στην περίπτωση που δέχθηκε αντίθετες υποδείξεις του υπόλογου. Αντιθέτως, ο υπόλογος είναι συνυπεύθυνος εάν, ενημερωθείς περί ενδεχομένων ανωμαλιών, δεν λαμβάνει τα κατάλληλα μέτρα ή εάν δεν προβαίνει σε ελέγχους τόσο τακτικούς όσο και εκτάκτους των λογαριασμών της παγίας προκαταβολής.

Προκύπτει επίσης ότι την ευθύνη για την επίδειξη και τη διαφύλαξη των δικαιολογητικών εγγράφων της παγίας προκαταβολής φέρει, πρωτίστως, ο διαχειριστής παγίων προκαταβολών. Ο υπόλογος, ο οποίος υποχρεούται να ελέγχει τη λογιστική των παγίων προκαταβολών και να κάνει υποδείξεις στον διαχειριστή παγίων προκαταβολών, καθίσταται αστόσο συνυπεύθυνος αφής στιγμής παραλείπεται να κάνει τις κατάλληλες υποδείξεις για τη διαφύλαξη των δικαιολογητικών εγγράφων.

7. Δεδομένου ότι, αφενός, κάθε πειθαρχική διαδικασία είναι αυτόνομη και, αφετέρου, ο προσφεύγων δεν μπορεί να επικαλεστεί υπέρ αυτού παρανομία που διαπράχθηκε

προς όφελος τρίτου, ένας υπάλληλος δεν μπορεί λυσιτελώς να επικαλεστεί το γεγονός ότι καμιά ποινή δεν επιβλήθηκε σε άλλον υπάλληλο κατά του οποίου κινήθηκε πειθαρχική διαδικασία για πραγματικά περιστατικά που συνδέονται με τα καταλογισθέντα σ' αυτόν για να προσβάλει την ποινή που του επιβλήθηκε.

8. Εφόσον η ύπαρξη των πραγματικών περιστατικών που έγιναν δεκτά εις βάρος του υπαλλήλου είναι αποδεδειγμένη, η επιλογή της κατάλληλης ποινής ανήκει στην αρμόδια για τους διορισμούς αρχή. Δεδομένου ότι τα άρθρα 86 έως 89 του Κανονισμού Υπηρεσιακής Καταστάσεως των Υπαλλήλων δεν προβλέπουν σταθερές σχέσεις μεταξύ των ποινών που διαλαμβάνουν και των διαφόρων ειδών παραβάσεων των υπαλλήλων, ο προσδιορισμός της επιβλητέας ποινής σε κάθε ατομική περίπτωση πρέπει να στηρίζεται σε μια γενική εκτίμηση όλων των συγκεκριμένων πραγματικών περιστατικών και των επιβαρυντικών ή ελαφρυντικών περιστάσεων που προσιδιάζουν σε κάθε υπόθεση. Το Πρωτοδικείο δεν μπορεί να υποκαταστήσει την εκτίμησή του σε εκείνη της πειθαρχικής αρχής, εκτός από την περίπτωση καταφανούς υπερβάσεως ή καταχρήσεως εξουσίας.